

Time: 3 Hours

Total Marks: 100

N.B. (1) All questions are **compulsory**.

(2) **Figures** to the **right** indicate **full marks** allotted to the question.

(3) **Working Notes** should form **part of your answer**.

(4) Calculate figures up to **two decimal points**, wherever required.

(5) Provisions of **GST Act** as on **1-4-2022** have to be considered. Amendments made to the Act thereafter are to be **ignored**.

Q.1 a): Select the most appropriate option and rewrite the full sentences: (Any Ten) (10)

1. SGST is applicable when _____
  - (a) Goods are sold within the state
  - (b) Goods are sold from one GST dealer to a customer
  - (c) Goods are sold from one GST dealer to another GST dealer
  - (d) Inter-state supply
2. _____ is the threshold limit of turnover in the preceding financial year for opting to pay tax under the composition scheme for special category states.
  - (a) 20,00,000
  - (b) 10,00,000
  - (c) 75,00,000
  - (d) 1,50,00,000
3. _____ is exempted from GST.
  - (a) Any Business exhibition
  - (b) A business exhibition in India
  - (c) A business exhibition outside India
  - (d) None of the Above
4. Tax invoice must be issued by _____ on supplies made by him.
  - (a) Every supplier
  - (b) Every person
  - (c) Every registered person not pay tax under composition
  - (d) All the above
5. The liability to pay tax on goods shall arise at the _____.
  - (a) Dispatch of goods
  - (b) Removal of goods
  - (c) Time of supply
  - (d) Delivery of goods
6. Mr. Kamalesh purchased goods for which tax invoice was Rs.1,00,800 including IGST of 12%. The Input tax credit under IGST shall be _____.
  - (a) Rs.10,800
  - (b) Rs.12,096
  - (c) Rs. 6,048
  - (d) Rs.5,400

7. _____ refers to receipt of goods or services or both whether by purchase, acquisition or any other means with or without consideration.
  - (a) Outward supply
  - (b) Inwards Supply
  - (c) Taxable Supply
  - (d) None of these
8. Supply of goods and services which constitutes predominant element of composite supply is called _____.
  - (a) Common Supply
  - (b) Principal Supply
  - (c) Mixed Supply
  - (d) Continuous Supply
9. Tax rate on Goods is determined by _____.
  - (a) Union Budget
  - (b) State Budget
  - (c) GST council
  - (d) Central Government in consultation with state government
10. Every person shall have _____ in order to be eligible for grant of registration under GST.
  - (a) Aadhar card
  - (b) TAN Number
  - (c) PAN Number
  - (d) VAT/Service Tax Number
11. Transfer of the title in goods is a supply of _____.
  - (a) Goods
  - (b) Services
  - (c) Both
  - (d) None of these
12. GSTIN refers to _____.
  - (a) GST Information Number
  - (b) GST Information and Network
  - (c) GST Identification Network
  - (d) GST Identification Number

Q.1 b): State whether the following statements are **True** or **False: (Any Ten)** **(10)**

1. The balance of CGST credit after set-off CGST can be used towards the payment of IGST.
2. Value of supply is the amount upon which tax is levied and collected.
3. A registered person supplying taxable goods shall issue a tax invoice within 30 days from the date of supply of goods.
4. The place of supply of training services will be where services are actually performed, whether the recipient is registered or not.
5. Goods and Service Tax is a supply-based tax.

6. Under forward charge, the recipient of goods or services is liable to pay tax.
7. Services to the Reserve Bank of India are exempt.
8. Place of supply of goods exported from India shall be the location of an exporter.
9. Services by any court or tribunal established under any law is the supply of services.
10. The rate of composition for trading firms is 5%.
11. Under GST law, the Value of supply shall not include incidental expenses.
12. Input Tax Credit shall be allowed only on the support of Tax Invoice.

Q.2 a) Mr. Vijay is an Engineer, provides you with the following information (10)

Particulars	Rs.
1) Received fees for advice in relation to setting up an Institute	2,50,000
2) Received fees for professional advice to his friend	1,75,000
3) Fees received for technical assistance in software	1,25,000
4) Professional advice to his friend free of charge	85,000
5) Received fees for consultancy services in Networking	1,50,000
6) Salary received from employer for part-time job	1,00,000
7) Purchase of stationary for office work	1,60,000

Compute the value of Taxable Services and the Goods and Services Tax payable. All amounts given exclude Goods and Services Tax. Rate of CGST @ 9% and SGST @ 9%.

Q.2 b) Determine the Time of supply in each of the following cases as per the provisions of GST Act. (10)

Sr. No.	Date on which goods are made available	Date of Invoice	Date of receipt of payment
1	17-04-2022	20-04-2022	18-04-2022
2	15-05-2022	14-05-2022	31-05-2022
3	18-06-2022	01-06-2022	10-06-2022
4	07-07-2022	14-07-2022	21-07-2022
5	24-08-2022	30-08-2022	18-08-2022
6	21-09-2022	17-09-2022	25-09-2022
7	14-10-2022	11-10-2022	25-10-2022
8	02-12-2022	28-11-2022	02-12-2022
9	05-01-2023	10-02-2023	25-01-2023
10	16-02-2023	16-02-2023	06-02-2023

OR

Q.2 c) Classify the following activities as Taxable Supply and Non-Taxable Supply (10)

Particulars	Rs.
1. Remuneration received as a Member of Parliament (MP)	9,75,000
2. Royalty received from the permanent transfer of trademarks	2,00,000
3. Coaching in recreational activities in relation to arts	3,75,000
4. Speed post services	1,50,000
5. Rent received for residential house	2,50,000
6. Receipts from supply of farm labour	2,55,000
7. Courier services	4,75,000
8. Toll receipts from highway of Mumbai to Pune	2,35,000
9. Sold goods to Mr. Nagesh of Nasik	1,80,000
10. Renting of immovable property to commercial coaching centre	2,10,000

Q.2 d) Determine the Time of supply in each of the following cases as per the provisions of GST Act. (10)

Sr. No.	Date of Supply of Services	Date of Invoice	Date of Receipt of payment
1	12-10-2022	01-11-2022	10-11-2022
2	08-11-2022	05-12-2022	25-12-2022
3	10-11-2022	20-12-2022	22-12-2022
4	17-11-2022	27-11-2022	03-11-2022
5	10-11-2022	05-12-2022	15-12-2022
6	15-11-2022	18-12-2022	22-12-2022
7	23-11-2022	28-12-2022	20-11-2022
8	25-11-2022	29-11-2022	02-11-2022
9	06-12-2022	10-12-2022	17-12-2022
10	09-11-2022	15-12-2022	04-12-2022

Q. 3 (a) Mr. Sanjay, registered in state of Maharashtra, provides your following details for the month April, 2022. Calculate Net Tax Liability of GST. (10)

Opening Balance in Electronic credit ledger as on 1st April, 2022.

IGSTRs. 2,00,000 ; CGST Rs. 50,000; SGST Rs. 1,00,000

Particulars	Rs.
Sold Goods @ 18% GST To Vaibhav in Karad	12,00,000
Sold Goods @ 28% GST To Aparna in Pune	8,00,000
Provided services @ 5% GST to Sunil in Tamilnadu	30,00,000
Provided services @ 12% GST to Prakash in Uttaranchal	40,00,000
Purchased goods @ 12% GST from Jabalpur	28,00,000
Purchased goods @ 28% GST From Nagpur	30,00,000
Availed services @ 28% GST from Ujjain	1,50,000
Availed services @ 5% GST from Sangli	90,000

Q. 3 (b) Determine the place of Supply in following cases with reasons: (10)

1. Mr. Arbaz is an engineer of Delhi who gives services for the construction of plant in Mexico.
2. Mr. Shrimant, a registered person, of Jharkhand sends goods through courier to one of his friends in Dharashiv.
3. Mr. Kashinath, resident of Kandivali, takes landline telephone connection from a company based in Delhi.
4. TISS company of Pune has contracted with Training Institute in Mumbai to train their employees. The training was given to employees in Bangalore.
5. Ms. Sadhana of Jaipur not having bank account in Cochin takes a demand draft from Central Bank of Cochin for the purpose of education.

OR

Q. 3 (c) From the Following details calculate Net GST Liability. (10)

Mrs. Seema a registered dealer in the state of Maharashtra provides you with the following details for the month of April 2022.

Opening Balance in electronic credit ledger as on 1st April, 2022

IGST – Rs. 17,000   CGST – Rs. 15,000   SGST – Rs. 15,000

Transactions during the month	Amount (Rs.)
Sold goods @ 5 % GST to Abhijeet in Mysore	6,00,000
Sold goods @ 12 % GST to Raju in Pune	11,00,000
Purchased Goods @ 12% GST from Kalwa	50,000
Provided services @ 18% GST to Manoj in Valsad	70,000
Provided services @ 18% GST to Dilip in Karad	1,50,000
Availed services / Inward supplies @ 5% GST from Bangalore	3,00,000

Q. 3 (d) Determine the place of Supply in following cases with reasons: (10)

1. Ms. Aditi of Mumbai visits a hotel located in Satara and stays for 15 days.
2. Mr. Krishna of Panjim purchases a ticket for watching a movie in Delhi.
3. A caterer provides services on board in train during Mumbai-Chennai which is not included in fare.

4. Mr. Rajnish of Rajapur purchased a mobile from a shop in Baroda, Gujarat.

5. Mr Nayak residing in Kolkata, travels by Jet Airlines from Mumbai to Bangalore and gets travel Insurance done in Chennai.

Q.4.a) M/s Raja Enterprises has provided the following particulars relating to the goods sold by it to M/s Rani Enterprises. (10)

Particulars	Rs.
List price of the Machine (Exclusive of Expenses, Taxes and Discount)	4,50,000
Tax levied by Municipal Corporation on sale of goods	45,000
Packing Charges	15,000
CGST and SGST chargeable on the goods	54,000
Charges for designing the machine	24,000
Commission paid by M/s Rani Enterprises on behalf of M/s Raja Enterprises	5,000
Subsidy received from NGO (The list price of Rs.4,50,000 is after considering the subsidy)	21,000

M/s Raja Enterprises offers 10% trade discount on the list price of the goods.

Determine the value of Taxable supply made by M/s Raja Enterprises. Also, calculate SGST @ 9% and CGST @ 9%.

Q4.b) Abhinav Ltd. is a manufacturing concern in Maharashtra. It wants to opt for a composition scheme. It furnishes you with the following information for the year 2022-23.

Kindly advise: (10)

- Are they eligible to opt for the composition scheme?
- If yes, then calculate their composition tax liability (SGST @ 0.5% and CGST @ 0.5%)

The break-up of supplies is as follows:

Particulars	Rs.
Intra-state supplies which are wholly exempt	50,00,000
Value of inward supplies, which tax is payable under Reverse charge	15,00,000
Intra-state supplies of goods to Mr. Ramesh (Tax rate @ 12%)	4,75,000
Intra-state supply of goods to Mr. Rajesh charged at Nil rate of tax	22,50,000
Intra-state supply of taxable goods to Mr. Suresh (Tax rate 18%)	18,75,000

All amounts are exclusive of GST

OR

Q.4 c) M/s Ajay Enterprises, a registered supplier, provides you the following details with respect to the contract entered with M/s Vijay Enterprises for supply of goods. (10)

Particulars	Rs.	Rs.
Value of goods (inclusive of SGST @ 9% and CGST @ 9%)		5,90,000
Taxes other than CGST/SGST		29,500
Following expenses were incurred by M/s Ajay Enterprises:		
a) Insurance charges	11,800	
b) Packing charges	12,200	
c) Transport charges	20,000	44,000
Testing charges incurred by M/s Vijay Enterprises on behalf of M/s Ajay Enterprises		5,000
Designing charges incurred by M/s Vijay Enterprises, not on behalf of M/s Ajay Enterprises		7,500
Subsidy received from the Association of Traders (List price is after considering the subsidy)		10,000

Calculate the value of supply and the tax of SGST @ 9% and CGST @ 9%.

Q.4 d) M/S Anand and company is carrying business in Mumbai of Selling Groceries. The company started business on 06/02/2023. His turnover is as follows:

Are they liable to obtain registration under GST? If, yes, from when? (10)

Date	Taxable Supply within the state of Maharashtra (Rs.)	Export supply (Rs.)	Exempt supplies (Rs.)
28/02/2023	3,14,000	8,12,400	21,000
06/03/2023	3,04,000	-	32,000
07/03/2023	2,85,000	-	18,000
08/03/2023	3,72,000	-	16,000
09/03/2023	5,92,000	-	1,12,000
10/03/2023	3,12,000	-	-
11/03/2023	1,80,000	-	1,15,000

Q.5 (a) Explain the Benefits of Goods and Services Tax (10)

(b) Distinguish between:

i) Direct Tax and Indirect Tax (5)

ii) Casual Taxable Person and Non-Resident Taxable Person (5)

OR

Q.5 Write a short note on **any four** of the following:

(20)

- a) Aggregate turnover
  - b) Time of supply of Goods
  - c) Electronic Cash Ledger
  - d) Intra-state Supply and Inter-State Supply
  - e) Mixed Supply
  - f) Composition Scheme
-

वेळ: ३ तास

एकूण गुण: १००

- (१) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
- (२) उजवीकडील आकडे प्रश्नाला दिलेले पूर्ण गुण दर्शवतात .
- (३) उत्तराचे टाचण हे तुमच्या उत्तराचा भाग बनल्या पाहिजेत .
- (४) जिथे आवश्यक असेल तिथे दोन दशांश बिंदूपर्यंतच्या आकृत्यांची गणना करा .
- (५) १-४-२०२२ रोजीच्या जीएसटी कायद्याच्या तरतुदींचा विचार करावा लागेल. दुरुस्त्या त्यानंतरच्या कायद्याकडे दुर्लक्ष केले जाईल.
- (६) मराठी रूपांतरांत काही अडचण निर्माण झाल्यास मूळ इंग्लिश प्रश्नपत्रिका ग्राह्य मानावी.

प्र.१ अ): सर्वात योग्य पर्याय निवडा आणि पूर्ण वाक्ये पुन्हा लिहा: (कोणतेही दहा)

(१०)

१. एसजीएसटी लागू होतो जेव्हा _____.

- (अ) राज्यात माल विकला जातो
- (ब) वस्तू एका जीएसटी डीलरकडून ग्राहकाला विकल्या जातात
- (क) एका जीएसटी डीलरकडून दुसऱ्या जीएसटी डीलरला वस्तू विकल्या जातात.
- (ड) आंतरराज्य पुरवठा

२. _____ ही विशेष श्रेणीतील राज्यांसाठी रचना योजनेअंतर्गत कर भरण्याची निवड करण्यासाठी मागील आर्थिक वर्षातील उलाढालीची मर्यादा आहे.

- (अ) २०,००,०००
- (ब) १०,००,०००
- (क) ७५,००,०००
- (ड) १,५०,००,०००

३. _____ ला जीएसटी मधून सूट देण्यात आली आहे.

- (अ) कोणतेही व्यावसायिक प्रदर्शन
- (ब) भारतातील व्यवसाय प्रदर्शन
- (क) भारताबाहेर व्यवसाय प्रदर्शन
- (ड) वरीलपैकी काहीही नाही

४. त्याने केलेल्या पुरवठ्यावर _____ द्वारे कर बीजक जारी करणे आवश्यक आहे.
- (अ) प्रत्येक पुरवठादार
(ब) प्रत्येक माणूस
(क) प्रत्येक नोंदणीकृत व्यक्ती रचना अंतर्गत कर भरत नाही
(ड) वरील सर्व
५. वस्तूवर कर भरण्याची जबाबदारी _____ उद्भवते.
- (अ) माल पाठवणे
(ब) माल काढणे
(क) पुरवठ्याची वेळ
(ड) मालाची वितरण
६. श्री कमलेश यांनी वस्तू खरेदी केल्या ज्यासाठी १,००,८०० रुपये आयजीएसटी १२% होते. आयजीएसटी अंतर्गत इनपुट टॅक्स क्रेडिट _____ असेल
- (अ) रु. १०,८००
(ब) रु. १२,०९६
(क) रु. ६,०४८
(ड) रु. ५,४००
७. _____ म्हणजे वस्तू किंवा सेवांची पावती किंवा खरेदी, संपादन किंवा इतर कोणत्याही मार्गाने किंवा मोबदल्या सहित किंवा मोबदल्या शिवाय असते.
- (अ) बाह्य पुरवठा
(ब) आवक पुरवठा
(क) करपात्र पुरवठा
(ड) यापैकी काहीही नाही
८. संमिश्र पुरवठ्याचा प्रमुख घटक असलेल्या वस्तू आणि सेवांच्या पुरवठ्याला _____ म्हणतात
- (अ) सामान्य पुरवठा
(ब) मुख्य पुरवठा
(क) मिश्र पुरवठा
(ड) सतत पुरवठा
९. वस्तूवरील कर दर _____ द्वारे निर्धारित केला जातो
- (अ) केंद्रीय अर्थसंकल्प
(ब) राज्याचा अर्थसंकल्प
(क) जीएसटी परिषद
(ड) केंद्र सरकार राज्य सरकारशी सल्लामसलत

१०. जीएसटी अंतर्गत नोंदणी अनुदानासाठी पात्र होण्यासाठी प्रत्येक व्यक्तीकडे _____ असणे आवश्यक आहे.
- (अ) आधार कार्ड
(ब) टॅन क्रमांक
(क) पॅन क्रमांक
(ड) वॉट /सेवा कर क्रमांक
११. मालामध्ये शीर्षकाचे हस्तांतरण _____ चा पुरवठा आहे
- (अ) माल
(ब) सेवा
(क) दोन्ही
(ड) यापैकी काहीही नाही
१२. जीएसटीइन _____ चा संदर्भ देते
- (अ) जीएसटी इन्फॉर्मेशन नंबर
(ब) जीएसटी इन्फॉर्मेशन आणि नेटवर्क
(क) जीएसटी इडेंटिफिकेशन नेटवर्क
(ड) जीएसटी इडेंटिफिकेशन नंबर

प्र.१ ब): खालील विधाने सत्य आहेत की असत्य आहेत ते सांगा: (कोणतेही दहा)

(१०)

१. सेट-ऑफ सीजीएसटी नंतर सीजीएसटी क्रेडिटची शिल्लक आयजीएसटी भरण्यासाठी वापरली जाऊ शकते.
२. पुरवठ्याचे मूल्य ही रक्कम आहे ज्यावर कर आकारला जातो आणि गोळा केला जातो.
३. करपात्र वस्तूंचा पुरवठा करणाऱ्या नोंदणीकृत व्यक्तीने वस्तूंच्या पुरवठ्याच्या तारखेपासून ३० दिवसांच्या आत कर चलन जारी केले पाहिजे.
४. प्राप्तकर्ता नोंदणीकृत असो किंवा नसो, प्रशिक्षण सेवा पुरवठ्याचे ठिकाण ते असेल जेथे सेवा प्रत्यक्षात केल्या जातात.
५. वस्तू आणि सेवा कर हा पुरवठा-आधारित कर आहे.
६. फॉरवर्ड चार्ज अंतर्गत, वस्तू किंवा सेवा प्राप्तकर्ता कर भरण्यास जबाबदार आहे.
७. भारतीय रिझर्व्ह बँकेच्या सेवा करमुक्त आहेत.
८. भारतातून निर्यात केलेल्या वस्तूंच्या पुरवठ्याचे ठिकाण हे निर्यातदाराचे स्थान असेल.
९. कोणत्याही कायद्यांतर्गत स्थापन केलेल्या कोणत्याही न्यायालय किंवा न्यायाधिकरणाद्वारे सेवा म्हणजे सेवांचा पुरवठा.

१०. ट्रेडिंग फर्मसाठी रचना दर ५% आहे.

११. जीएसटी कायद्यांतर्गत, पुरवठ्याच्या मूल्यामध्ये आनुषंगिक खर्चाचा समावेश नसावा.

१२. इनपुट टॅक्स क्रेडिटला फक्त टॅक्स इनव्हॉइसच्या आधारावर परवानगी दिली जाईल.

प्र.२ अ) श्री विजय अभियंता आहेत, तुम्हाला खालील माहिती देतात

(१०)

तपशील	रु.
१) संस्था स्थापन करण्याच्या संदर्भात सल्ल्यासाठी प्राप्त शुल्क	२,५०,०००
२) त्याच्या मित्राला व्यावसायिक सल्ल्यासाठी फी मिळाली	१,७५,०००
३) सॉफ्टवेअर मधील तांत्रिक सहाय्यासाठी प्राप्त शुल्क	१,२५,०००
४) त्याच्या मित्राला व्यावसायिक सल्ला विनामूल्य	८५,०००
५) नेटवर्किंगमधील सल्लागार सेवांसाठी प्राप्त शुल्क	१,५०,०००
६) अर्धवेळ नोकरीसाठी नियोकृत्याकडून मिळणारा पगार	१,००,०००
७) कार्यालयीन कामासाठी स्टेशनरी खरेदी करणे	१,६०,०००

करपात्र सेवांचे मूल्य आणि देय वस्तू आणि सेवा कर यांची गणना करा. दिलेल्या सर्व रकमेमध्ये वस्तू आणि सेवा कर वगळला जातो. सीजीएसटी - ९% आणि एसजीएसटी - ९% दर.

प्र. २ ब) जीएसटी कायद्याच्या तरतुदीनुसार पुढील प्रत्येक प्रकरणात पुरवठ्याची वेळ निश्चित करा.

(१०)

क्र.	ज्या तारखेला माल उपलब्ध करून दिला जातो	इनव्हॉइसची तारीख	पेमेंट मिळाल्याची तारीख
१	१७-०४-२०२२	२०-०४-२०२२	१८-०४-२०२२
२	१५-०५-२०२२	१४-०५-२०२२	३१-०५-२०२२
३	१८-०६-२०२२	०१-०६-२०२२	१०-०६-२०२२
४	०७-०७-२०२२	१४-०७-२०२२	२१-०७-२०२२
५	२४-०८-२०२२	३०-०८-२०२२	१८-०८-२०२२
६	२१-०९-२०२२	१७-०९-२०२२	२५-०९-२०२२
७	१४-१०-२०२२	११-१०-२०२२	२५-१०-२०२२
८	०२-१२-२०२२	२८-११-२०२२	०२-१२-२०२२
९	०५-०१-२०२३	१०-०२-२०२३	२५-०१-२०२३
१०	१६-०२-२०२३	१६-०२-२०२३	०६-०२-२०२३

किंवा

प्र २ क) खालील क्रियाचे वर्गीकरण करपात्र पुरवठा आणि अकरपात्र पुरवठा करा.

(१०)

तपशील	रु.
१. खासदार म्हणून मिळालेले मानधन (खासदार)	९,७५,०००
२. ट्रेडमार्कच्या कायमस्वरूपी हस्तांतरणातून मिळालेली रॉयल्टी	२,००,०००
३. कलांच्या संदर्भात मनोरंजक क्रियाकलापांमध्ये प्रशिक्षण	३,७५,०००
४. स्पीड पोस्ट सेवा	१,५०,०००
५. निवासी घरासाठी भाडे मिळाले	२,५०,०००
६. शेतमजुरांच्या पुरवठ्याच्या पावत्या	२,५५,०००
७. कुरिअर सेवा	४,७५,०००
८. मुंबई ते पुणे महामार्गावरून टोल पावत्या	२,३५,०००
९. नाशिकचे श्री नागेश यांना माल विकला	१,८०,०००
१०. स्थावर मालमत्ता व्यावसायिक कोचिंग सेंटरला भाड्याने देणे	२,१०,०००

प्र.२ ड) जीएसटी कायद्याच्या तरतुदीनुसार पुढील प्रत्येक प्रकरणात पुरवठ्याची वेळ निश्चित करा.

(१०)

क्र. क्र.	पुरवठ्याची तारीख सेवांचा	इनव्हाइसची तारीख	पेमेंट मिळाल्याची तारीख
१	१२-१०-२०२२	०१-११-२०२२	१०-११-२०२२
२	०८-११-२०२२	०५-१२-२०२२	२५-१२-२०२२
३	१०-११-२०२२	२०-१२-२०२२	२२-१२-२०२२
४	१७-११-२०२२	२७-११-२०२२	०३-११-२०२२
५	१०-११-२०२२	०५-१२-२०२२	१५-१२-२०२२
६	१५-११-२०२२	१८-१२-२०२२	२२-१२-२०२२
७	२३-११-२०२२	२८-१२-२०२२	२०-११-२०२२
८	२५-११-२०२२	२९-११-२०२२	०२-११-२०२२
९	०६-१२-२०२२	१०-१२-२०२२	१७-१२-२०२२
१०	०९-११-२०२२	१५-१२-२०२२	०४-१२-२०२२

प्रश्न ३ (अ) श्री संजय, महाराष्ट्र राज्यात नोंदणीकृत, एप्रिल २०२२ महिन्यासाठी तुमचे खालील तपशील प्रदान करतात. जीएसटी च्या निव्वळ कर देणीची गणना करा. (१०)

१ एप्रिल, २०२२ रोजी इलेक्ट्रॉनिक क्रेडिट लेजरमध्ये ओपनिंग बॅलन्स .

आयजीएसटी रु. २,००,००० ; सीजीएसटी रु. ५०,०००; एसजीएसटी रु. १,००,०००

तपशील	रु.
कराडमध्ये वैभवला १८% जीएसटी दराने वस्तू विकल्या	१२,००,०००
पुण्यातील अपर्णाला २८% जीएसटी दराने वस्तू विकल्या	८,००,०००
तामिळनाडूमध्ये सुनीलला ५% जीएसटी दराने सेवा पुरवली	३०,००,०००
उत्तरांचलमध्ये प्रकाशला १२% जीएसटी दराने सेवा पुरवली	४०,००,०००
जबलपूरमधून १२% जीएसटी दराने वस्तू खरेदी केल्या	२८,००,०००
नागपुरातून २८% जीएसटी दराने खरेदी केलेला माल	३०,००,०००
उज्जैन येथून २८% जीएसटी दराने सेवा उपलब्ध	१,५०,०००
सांगली येथून ५% जीएसटी दराने सेवा उपलब्ध	९०,०००

प्रश्न ३ (ब) खालील प्रकरणांमध्ये पुरवठ्याचे ठिकाण कारणांसह निश्चित करा: (१०)

१. श्री अरबाज हे दिल्लीचे अभियंता आहेत जे मेक्सिकोमध्ये प्लांटच्या बांधकामासाठी सेवा देतात.
२. श्रीमंत , झारखंडचे नोंदणीकृत व्यक्ती, धाराशिवमधील त्यांच्या एका मित्राला कुरिअरद्वारे वस्तू पाठवतात .
३. कांदिवली येथे राहणारा काशिनाथ दिल्लीतील एका कंपनीकडून लॅंडलाइन टेलिफोन कनेक्शन घेतो.
४. पुण्याच्या टिस कंपनीने त्यांच्या कर्मचाऱ्यांना प्रशिक्षण देण्यासाठी मुंबईतील प्रशिक्षण संस्थेशी करार केला आहे. बंगळूरु येथे कर्मचाऱ्यांना हे प्रशिक्षण देण्यात आले.
५. जयपूरच्या सुश्री साधना यांचे बँक खाते कोचीनमध्ये नसताना त्यांनी शिक्षणाच्या उद्देशाने सेंट्रल बँक ऑफ कोचीनकडून डिमांड ड्राफ्ट घेतला.

किंवा

प्र. ३ (क) खालील तपशिलांमधून निव्वळ जीएसटी देणीची गणना करा.

(१०)

श्रीमती सीमा महाराष्ट्र राज्यातील नोंदणीकृत डीलर तुम्हाला एप्रिल २०२२ महिन्यासाठी खालील तपशील प्रदान करतात.

१ एप्रिल २०२२ रोजी इलेक्ट्रॉनिक क्रेडिट लेजरमध्ये उघडलेली शिल्लक

आयजीएसटी - रु. १७,००० सीजीएसटी - रु. १५,००० एसजीएसटी - रु. १५,०००

महिन्यातील व्यवहार	रक्कम (रु.)
म्हैसूरमध्ये अभिजीतला ५% जीएसटी दराने वस्तू विकल्या	६,००,०००
पुण्यात राजूला १२% जीएसटी दराने माल विकला	११,००,०००
कळव्यातून १२% जीएसटी दराने वस्तू खरेदी केल्या	५०,०००
वलसाडमध्ये मनोजला १८% जीएसटी दराने सेवा पुरवली	७०,०००
कराडमधील दिलीप यांना १८% जीएसटी दराने सेवा दिली	१,५०,०००
बेंगळुरू येथून ५% जीएसटी दराने सेवा/ आवक पुरवठा	३,००,०००

प्रश्न ३ (ड) खालील प्रकरणांमध्ये पुरवठ्याचे ठिकाण कारणांसह निश्चित करा:

(१०)

- मुंबईची अदिती सातारा येथील एका हॉटेलला भेट देते आणि १५ दिवस राहते.
- पणजीचे श्री कृष्णा दिल्लीत चित्रपट पाहण्यासाठी तिकीट खरेदी करतात.
- कॅटरर मुंबई-चेन्नई दरम्यान ट्रेनमध्ये चढताना सेवा देतो जी भाड्यात समाविष्ट नाही.
- राजापूर येथील श्री रजनीश यांनी बडोदा, गुजरात येथील एका दुकानातून मोबाईल खरेदी केला.
- कोलकाता येथे राहणारे श्री नायक, जेट एअरलाइन्सने मुंबई ते बंगलोर प्रवास करतात आणि चेन्नईमध्ये प्रवास विमानात.

प्र.४.अ) मेसर्स राजा एंटरप्रायझेसने मेसर्स राणी एंटरप्रायझेसला विकलेल्या मालाशी संबंधित खालील तपशील प्रदान केले आहेत. (१०)

तपशील	रु.
मशीनची यादी किंमत (खर्च, कर आणि सूट वगळता)	४,५०,०००
वस्तूच्या विक्रीवर महानगरपालिकेकडून आकारण्यात येणारा कर	४५,०००
पॅकिंग शुल्क	१५,०००
वस्तूवर सीजीएसटी आणि एसजीएसटी आकारणी	५४,०००
मशीन डिझाइन करण्यासाठी शुल्क	२४,०००
मेसर्स राजा एंटरप्रायझेसच्या वतीने मेसर्स राणी एंटरप्रायझेसने दिलेले कमिशन	५,०००
एनजीओकडून अनुदान मिळाले (वर दिलेली रु. ४,५०,००० ची किंमत अनुदानाचा विचार केल्यावर आहे)	२१,०००

मेसर्स राजा एंटरप्रायझेस वस्तूच्या यादी किंमतीवर १०% व्यापार सवलत देते.

मेसर्स राजा एंटरप्रायझेसने केलेल्या करपात्र पुरवठ्याचे मूल्य निश्चित करा. तसेच, एसजीएसटी @ ९% आणि सीजीएसटी @ ९% मोजा.

प्र.४.ब) अभिनव लिमिटेड ही महाराष्ट्रातील एक उत्पादन क्षेत्र आहे. त्याला संयुक्त कर योजना निवड करायची आहे. हे तुम्हाला २०२२-२३ वर्षासाठी खालील माहिती देते.

कृपया सल्ला द्या:

(१०)

अ ते संयुक्त योजनेची निवड करण्यास पात्र आहेत का?

ब) होय असल्यास, त्यांच्या रचना कर दायित्वाची गणना करा (एसजीएसटी @ ०.५% आणि सीजीएसटी @ ०.५%) पुरवठ्याचे विभाजन खालीलप्रमाणे आहे:

तपशील	रु.
राज्यांतर्गत पुरवठा ज्यात पूर्णपणे सूट आहे	५०,००,०००
आवक पुरवठ्याचे मूल्य, रिव्हर्स चार्ज अंतर्गत कर देय आहे	१५,००,०००
श्री रमेश यांना राज्यांतर्गत वस्तूचा पुरवठा (कर दर @ १२%)	४,७५,०००
श्री राजेशला वस्तूचा राज्यांतर्गत पुरवठा शून्य दराने कर आकारला जातो	२२,५०,०००
श्री सुरेश यांना करपात्र वस्तूचा राज्यांतर्गत पुरवठा (कर दर १८%)	१८,७५,०००

सर्व रक्कम जीएसटी वगळता आहेत

किंवा

प्र.४ क) मेसर्स अजय एंटरप्रायझेस, एक नोंदणीकृत पुरवठादार, मेसर्स विजय एंटरप्रायझेस सोबत वस्तूंच्या पुरवठ्यासाठी केलेल्या कराराच्या संदर्भात तुम्हाला खालील तपशील पुरवतो. (१०)

तपशील	रु.	रु.
वस्तूंचे मूल्य (एसजीएसटी @ ९% आणि सीजीएसटी @ ९% सह)		५,९०,०००
सीजीएसटी /एसजीएसटी व्यतिरिक्त इतर कर		२९,५००
मेसर्स अजय एंटरप्रायझेसने खालील खर्च केले:		
अ) विमा शुल्क	११,८००	
ब) पॅकिंग शुल्क	१२,२००	
क) वाहतूक शुल्क	२०,०००	४४,०००
मेसर्स अजय एंटरप्रायझेसच्या वतीने मेसर्स विजय एंटरप्रायझेसने आकारले चाचणी शुल्क		५,०००
मेसर्स अजय एंटरप्रायझेसच्या वतीने नव्हे तर मेसर्स विजय एंटरप्रायझेसने आकारलेले डिझाईनिंग शुल्क		७,५००
व्यापारी संघटनेकडून अनुदान मिळाले (यादी किंमत अशा सबसिडीचा विचार केल्यानंतर आहे)		१०,०००

पुरवठ्याचे मूल्य आणि एसजीएसटी @ ९% आणि सीजीएसटी @ ९% च्या कराची गणना करा.

प्र.४ ड) मेसर्स आनंद आणि कंपनी मुंबईत किराणा माल विकण्याचा व्यवसाय करत आहे. कंपनीने ०६/०२/२०२३ रोजी व्यवसाय सुरू केला. त्याची उलाढाल खालीलप्रमाणे आहे.

ते जीएसटी अंतर्गत नोंदणी मिळविण्यास जबाबदार आहेत का? जर, होय, कधीपासून? (१०)

तारीख	महाराष्ट्र राज्यातील करपात्र पुरवठा (रु.)	मालाचा निर्यात पुरवठा (रु.)	वस्तूंचा मुक्त पुरवठा (रु.)
२८/०२/२०२३	३,१४,०००	८,१२,४००	२१,०००
०६/०३/२०२३	३,०४,०००	-	३२,०००
०७/०३/२०२३	२,८५,०००	-	१८,०००
०८/०३/२०२३	३,७२,०००	-	१६,०००
०९/०३/२०२३	५,९२,०००	-	१,१२,०००
१०/०३/२०२३	३,१२,०००	-	-
११/०३/२०२३	१,८०,०००	-	१,१५,०००

Q.५ (अ) वस्तू आणि सेवा कराचे फायदे स्पष्ट करा

(१०)

(ब) फरक स्पष्ट करा:

i) प्रत्यक्ष कर आणि अप्रत्यक्ष कर

(५)

ii) तात्पुरती करपात्र व्यक्ती आणि अनिवासी करपात्र व्यक्ती

(५)

किंवा

खालीलपैकी कोणत्याही चारवर टिपा लिहा :

(२०)

अ) एकूण उलाढाल

ब) वस्तूंच्या पुरवठ्याची वेळ

क) इलेक्ट्रॉनिक कॅश लेजर

ड) राज्यांतर्गत पुरवठा आणि आंतर-राज्य पुरवठा

इ) मिश्र पुरवठा

फ) संयुक्त कर योजना

*****